

G A B R I E L   L O O S E R

Dokąd podąża dusza?

Wizje i wyobrażenia
w różnych religiach świata

Przełożyła Ewa Łukaszyk

Wydawnictwo WAM

Spis treści

Wprowadzenie	
Co się dzieje, gdy umieramy?	5
„Dokąd podąża dusza?” – niewygodne pytanie	9
Kryzys sensu życia jako część głębokiego kryzysu kultury	9
Pytania bez wiążących odpowiedzi	11
„Prawda” jest względna	13
Prawdy dotyczące sensu życia a granice języka	15
Prawda – spekulacje i intuicja	18
<i>Uwarunkowania kulturowe • Możliwości i ograniczenia w poznaniu prawdy • Co to jest „ekumena”? • Przesłanie Jezusa z Nazaretu • Współczesne spekulacje</i>	
Prawda: droga doświadczenia	31
<i>Doświadczenia opuszczenia ciała • Opory ze strony nauk przyrodniczych i dogmatów • Mistycy naszych czasów • Zrozumieć i potraktować poważnie doświadczenia opuszczenia ciała</i>	
1. WNIOSKI Z PRZEKAZÓW RELIGIJNYCH I DUCHOWYCH	45
Zaświaty – interpretacje dawne i współczesne	47
„Zsyła go niebo!”	47
Tradycje religijne	50
<i>Księgi umarłych w różnych kulturach • Problemy związane z interpretacją dawnych tekstów • Tłumaczenie jest interpretacją</i>	
Nasze pytania do dawnych tekstów	67
Pomocne towarzyszenie zmarłym	68
<i>Tradycje tybetańskie • Starożytny Egipt • Majowie • Tradycje monoteistyczne: ustawienictwo</i>	
Pomoc w zrozumeniu: „Umarłem”	79
Inspiracje do naszej praktyki	82
Jak wygląda tamten świat?	85
<i>Zaświaty jako projekcja doświadczeń z tego świata</i>	
„Gdzie” jest tamten świat?	90
<i>Biblia • Starożytny Egipt • Buddyzm tybetański</i>	
Inspiracje do naszej praktyki	95

Pójsć w kierunku światła	98
Sąd Ostateczny	103
Archetyp	104
<i>Starożytny Egipt • Biblia i Koran</i>	
Pochodzenie motywów	111
<i>Tradycje monoteistyczne</i>	
Wyrok	116
<i>Tradycje monoteistyczne • Buddyzm tybetański • Majowie</i>	
Inspiracje do naszej praktyki	122
<i>Zasadnicze doświadczenie: kruchość człowieka • Wina, wolność i przebaczenie • Dzisiejsza tendencja do bagatelizowania winy • Nasz wzór: Jezus wobec winy • Uczyć się na podstawie doświadczenia winy</i>	
Piekło, jego władcy i mieszkańcy	134
Porównania kulturowe	135
<i>Starożytny Egipt • Biblia • Tradycje późniejsze od Biblii • Koran • Buddyzm tybetański • Majowie</i>	
Inspiracje do naszej praktyki	151
<i>Odpokutować winę • Przywrócić międzyludzką harmonię • Pokuta musi odpowiadać winie • Przykład Jezusa: wziąć winę na poważnie – i przebaczyć</i>	
Niebo	160
Wyobrażenia o zaświatach	160
<i>Tradycje monoteistyczne • Buddyzm • Starożytny Egipt</i>	
Inspiracje do naszej praktyki	168
Czyściec	171
Duchowy wzrost	173
<i>Dygresja: kilka uwag o reinkarnacji</i>	
Inspiracje do naszej praktyki	176
Pamiętaj o śmierci i kochaj życie	177
2. WNIOSKI Z DOŚWIADCZEŃ	183
Doświadczenia opuszczenia ciała	185
Wizje „miejsc”	185
Zmieniona świadomość	186
Poszerzanie się świadomości	187

Wszecmogarniająca więź	189
Dalekosiężne konsekwencje	191
<i>Miłość • Odpowiedzialność • Trwałe związki</i>	
Doświadczenia z głęboko sięgającymi następstwami	196
<i>Przerazające doświadczenia bezpośredniej bliskości śmierci • Rozwój w życiu duchowym • Fizyczne i psychiczne uzdrowienie</i>	
Na ile „prawdziwe” są takie doświadczenia?	201
<i>Postrzeżenie pozazmysłowe podczas doświadczenia opuszczenia ciała • Mistyka i śmierć • Czy to jest „rzeczywiste”?</i>	
Spotkania podczas doświadczeń opuszczenia ciała	212
<i>Doświadczenia związane ze światłem • Spotkanie z własnym życiem • Spotkania z istotami • Spotkanie z wyrokiem skazującym • Spotkanie z piekłem</i>	
Spotkania wstrząsające i zmuszające do stawiania pytań	225
Istoty duchowe w tradycji tybetańskiej	226
<i>Księga umarłych • Kilkudniowe podróże po zaświatach</i>	
Konfrontacja z wewnętrznymi obrazami	234
Kulturowe zdeterminowanie każdego doświadczenia zaświatów	238
Granice porównań międzykulturowych	242
Inspiracje do naszej praktyki	244
Konkluzje	248
W drodze do samego siebie	248
Nadrzędne znaczenie światłości	250
Powołanie człowieka do transcendencji	251
Ruszać w drogę z ufnością	252
Podsumowanie: czego się nauczyliśmy?	255
Ja sam ponoszę odpowiedzialność za swoje umieranie	256
Inspiracje do naszej praktyki	258
Szczerość w stosunku do samego siebie: nadzieja i ufność	260
Objaśnienia skrótów dotyczących cytatów z Pisma św.	263
<i>Stary Testament • Nowy Testament</i>	
Bibliografia cytowana	265
Bibliografia polska	267